

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

**ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
(ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)
Вибірковий блок 1. (Інформаційне право)
(силабус навчальної дисципліни)**

Галузь знань	08 право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форма навчання	денна
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	4 курс, 8 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	5
Кількість модулів	1
Кількість змістовних модулів	2
Розподіл за видами занять та годинами навчання	лекції: 30 год практичні/семінарські: 18 год. самостійна робота: 102 год.
Форма підсумкового контролю	іспит
Факультет	Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра	Кафедра права (702)
Викладач	Гордеюк Алла Олександрівна, к.ю.н., доцент
Контакти викладача	alla.law.gor@gmail.com
Посилання на курс в Mentor	https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=3775
Консультації	Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру кожної середи та п'ятниці з 15.35 до 16.00 в кабінеті № 203. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.
ОПИС КУРСУ	
Мета та завдання навчальної дисципліни	
Мета вивчення: формування у студентів системних знань щодо інститутів права інтелектуальної власності, міжнародного та вітчизняного законодавства з інтелектуальної власності, навиків у розумінні норм права інтелектуальної власності, а також отримання первинних практичних навиків у	

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

сфері відносин з інтелектуальної власності для подальшого використання у професійній діяльності в умовах інформатизації суспільства та віртуалізації правовідносин.

Завдання:

- 1) вивчити особливості правового регулювання відносин з права інтелектуальної власності в умовах інформатизації суспільства та віртуалізації правовідносин; 2) засвоїти систему законодавства з права інтелектуальної власності; 3) вивчити механізм правового регулювання договірних відносин у сфері інтелектуальної власності, в том числі з урахуванням процесів віртуалізації цих відносин; 4) вивчити правові положення щодо охорони об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема при використанні їх у мережі Інтернет. І у результаті

знати:

- категорії права інтелектуальної власності;
- основні поняття, принципи та систему нормативно-правових джерел з права інтелектуальної власності;
- види суб'єктів та класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності;
- цифрові об'єкти права інтелектуальної власності;
- правовий зміст інститутів права інтелектуальної власності (авторського права та суміжних прав, права промислової власності);
- особливості правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності (зокрема за умовами використання цих об'єктів у мережі Інтернет) та особистих немайнових і майнових прав інтелектуальної власності відповідних суб'єктів;
- особливості охорони прав інтелектуальної власності в сфері цифрових і нових інформаційних технологій;
- правовий режим укладання договорів в сфері інтелектуальної власності;
- як застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності фахівця у сфері інтелектуальної власності;
- сучасний стан науки у сфері інтелектуальної власності в умовах інформаційного суспільства;
- правові положення щодо юридичної відповідальності за правопорушення в сфері права інтелектуальної власності.

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

вміти:

- коректно застосовувати категорії права інтелектуальної власності;
- вільно орієнтуватися у системі законодавства з права інтелектуальної власності, проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що викликаються конфліктом інтересів учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності, застосовуючи правові доктрини та принципи права;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу певного спірного юридичного питання та надавати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин;
- доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло;
- використовувати навички інформаційних і комунікаційних технологій в професійній діяльності;
- працювати у групі в групі, формулюючи власний внесок у виконання завдань групи;
- самостійно поповнювати, систематизувати і застосовувати правові знання;
- використовувати набути знання у професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
-

Спеціальні компетентності (СК).

- СК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського Суду з прав людини.

- СК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів приволастасування.
- СК 16. Здатність до логічного, критичного і ситемного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

- ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.
- ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
- ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.
- ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
- ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
- ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	с.з.	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Загальні положення права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права.					
Тема 1. Основні правові положення права інтелектуальної власності	20	6	4		10
Тема 2. Авторське право як інститут права інтелектуальної власності	14	4	2		8
Тема 3. Суміжні права як інститут права інтелектуальної власності.	10	2	2		6
Підготовка до модульного контролю	8				8

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 1	54	14	8		32
Змістовний модуль 2. Правові засади права промислової власності					
Тема 4. Правове регулювання патентних відносин в інформаційному суспільстві	18	4	2		12
Тема 5. Способи індивідуалізації учасників цивільного обороту їх товарів та послуг	13	2	1		10
Тема 6. Нетрадиційні об'єкти права промислової власності	13	2	1		10
Тема 7. Охорона прав інтелектуальної власності в сфері цифрових і нових інформаційних технологій	14	2	2		10
Тема 8. Договори у сфері інтелектуальної власності та інформаційної діяльності	14	2	2		10
Тема 9. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері інтелектуальної власності	12	2	2		8
Підготовка до модульного контролю	10				10
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 2	96	16	10		70
Усього годин	150	30	18		102

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні правові положення права інтелектуальної власності	4
2	Авторське право як інститут права інтелектуальної власності	2

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

3	Суміжні права як інститут права інтелектуальної власності	2
4	Правове регулювання патентних відносин в інформаційному суспільстві	2
5	Способи індивідуалізації учасників цивільного обороту їх товарів та послуг	1
6	Нетрадиційні об'єкти права промислової власності	1
7	Охорона прав інтелектуальної власності в сфері цифрових і нових інформаційних технологій	2
8	Договори у сфері інтелектуальної власності та інформаційної діяльності	2
9	Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері інтелектуальної власності	2
	Разом	18

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні положення права інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права.

Тема 1. Основні правові положення права інтелектуальної власності

Право інтелектуальної власності як підгалузь цивільного права та його розвиток в інформаційному суспільстві. Правове забезпечення права інтелектуальної власності в Україні. Міжнародно-правова охорона у сфері інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності як головний регулятор правовідносин у сфері цифрової інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності та їх види. Об'єкти права інтелектуальної власності. Цифрові об'єкти права інтелектуальної власності та їх види. Цифрова ідентифікація об'єктів в мережі Інтернет. Система права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності з правом власності. Зміст права інтелектуальної власності. Особливості правової охорони особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності в умовах інформатизації суспільства.

Тема 2. Авторське право як інститут права інтелектуальної власності.

Поняття та принципи авторського права. Юридична природа об'єктів авторського права. Комп'ютерна програма, база даних, веб-сайт як об'єкти авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Суб'єкти авторського права. Особисті немайнові права авторів. Майнові права суб'єктів

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

авторського права. Правовий режим співавторства. Виникнення та здійснення авторського права. Особливості використання об'єктів авторського в інформаційному суспільстві. Охорона авторських прав у мережі Інтернет.

Тема 3. Суміжні права як інститут права інтелектуальної власності.

Поняття та правове забезпечення суміжних прав. Характеристика об'єктів суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Особисті немайнові та майнові права суб'єктів суміжних прав та особливості їх правової охорони в умовах інформаційного суспільства та віртуалізації правовідносин. Особливості використання об'єктів суміжних прав в інформаційному суспільстві. Строки охорони об'єктів суміжних прав.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Правові засади права промислової власності.

Тема 4. Правове регулювання патентних відносин в інформаційному суспільстві.

Патентне право як інститут права промислової власності. Принципи патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент як охоронний документ у сфері патентних відносин. Явочна та перевірочна патентні системи. Винахід (корисна модель) як об'єкт патентного права та порядок його патентування. Патентні повірені як представники за справами інтелектуальної власності. Особливості використання об'єктів патентного права в інформаційному суспільстві. Особливості правової охорони прав суб'єктів патентного права в умовах інформатизації суспільства.

Тема 5. Способи індивідуалізації учасників цивільного (господарського) обороту їх товарів та послуг.

Комерційне найменування як об'єкт права інтелектуальної власності та особливості його використання в інформаційному суспільстві. Торговельна марка (знаки для товарів та послуг) як об'єкт права інтелектуальної власності та особливості використання у мережі Інтернет. Правове положення доменного імені. Географічне зазначення як об'єкт права інтелектуальної власності.

Тема 6. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Правові засади нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності (наукового відкриття, топографії інтегральних мікросхем, комерційної

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Гуманітарно-правовий факультет Кафедра права (702)

таємниці, раціоналізаторської пропозицію). Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю, її значення в інформаційному суспільстві. Промисловий зразок як об'єкт права промислової власності. Ноу-хау як невід'ємна частина інноваційної діяльності юридичних осіб.

Тема 7. Охорона прав інтелектуальної власності в сфері цифрових і нових інформаційних технологій.

Особливості правової охорони сучасних цифрових технологій: блокчейн, штучний інтелект, Інтернет-речей та інших. Форми набуття охорони. Вибір форми охорони: авторське чи патентне право.

Тема 8. Договори у сфері інтелектуальної власності та інформаційної діяльності.

Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Види договорів у сфері інтелектуальної власності. Особливості договірних відносин в Інтернет-середовищі.

Тема 9. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері інтелектуальної власності

Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері права інтелектуальної власності. Адміністративно-правова відповідальність за правопорушення у сфері права інтелектуальності власності. Кримінально-правова відповідальність у сфері права інтелектуальної власності.

Модульний контроль

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни (за необхідності)

Сторінка курсу на платформі Mentor (персональна навчальна система)	На сайті НАУ розміщено курс «Цивільне Право (загальна частина)», який включає: лекції, практичні завдання, ситуаційні завдання, презентації, рекомендовану літературу та законодавство. https://mentor.khai.edu/course/view.php .
---	---

Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни студент складає семестровий залік (3 семестр) та семестровий екзамен (4 семестр).

**Критерії оцінювання та розподіл балів,
які отримують студенти**

Досягненню ними належного рівня **компетентності**, який за підсумками навчання визначається за такими критеріями:

Задовільно (60-74). Несистематичне відвідування занять Відсутність на заняттях без поважних причин. Не достатньо висока активність студентів під час аудиторних занять. Засвоєння окремих положень змістового модулю. Неповні відповіді, допущення помилок при розв'язанні задач. Не достатнє знання категорій права інтелектуальної власності. Певні складності при застосуванні нормативних актів. Невпевнені навички публічного представлення матеріалу. Показати мінімум знань та умінь.

Добре (75-89). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Достатньо висока активність студента під час аудиторних занять, наявність конспекту лекцій з навчальної дисципліни. Засвоєння основних положень тем змістових модулів, допущення незначних помилок при розв'язанні задач, уміння орієнтуватися у системі законодавства з права інтелектуальної власності, обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій. Засвоєння категорій права інтелектуальної власності та здатність коректно оперувати ними. Здатність публічно представити матеріал.

Відмінно (90-100). Систематичне відвідування аудиторних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин. Висока активність роботи під час аудиторних занять (лекційних, семінарських, практичних робіт), наявність якісного, повного конспекту лекцій. Засвоєння всього матеріалу тем змістового модулю. Повні та обґрунтовані відповіді при розв'язанні задач. Знання категорій права інтелектуальної власності та здатність вільно та коректно оперувати ними. Уміння опрацьовувати та застосовувати нормативні акти із законодавства в сфері інтелектуальної власності. Обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій. Вміння мислити узагальнено, здатність публічно представляти матеріал.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Гуманітарно-правовий факультет Кафедра права (702)

Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку 20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 3 заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування студентами результатів вивчення дисципліни «Теорія держави і права» є:

- усний виступ;
- виконання письмового завдання;
- тестування;
- есе, дайджест;
- реферат;
- складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- письмова самостійна робота;
- інші види навчально-наукової роботи (участь у гуртках, наукових конференціях тощо);
- підсумкова модульна робота;

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Гуманітарно-правовий факультет Кафедра права (702)

- комплексна контрольна робота;
- залік;
- екзамен.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Навчально-методичний забезпечення дисципліни (НМКД);
3. Матеріали для самостійної роботи студентів;
4. Інтернет-сторінки міжнародних та регіональних органів.
- 5/ Гордеюк А. О. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / А. О. Гордеюк, Гуцу С. Ф., Мкртчян М. Ж. – Харків : Нац. аерокосм ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків авіац. ін-т», 2017.

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

[URL:http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Gordeuk_pravo_intelect_vlasnost.pdf](http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Gordeuk_pravo_intelect_vlasnost.pdf)

Рекомендована література

Нормативні акти

1. Конституція України, прийнята Верхов. Радою України 28.06.1996 р., 254к/96-вр (із змін. і доповн.).
2. Цивільний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (із змін. і доповн.).
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1615-IV (із змін. і доповн.).
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змін. і доповн.).
5. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (зі змін і доповн.).
6. Митний кодекс України від 13.03.21012 р. № 4595-IV (із змін. і доповн.).
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змін. і доповн.).
8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. № 2341-III (із змін. і доповн.).
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 03.12.1986 р. № 2768 (із змін. і доповн.).
10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2769-IV (із змін. і доповн.).
11. Про інформацію : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (із змін. і доповн.).
12. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР (із змін і доповн.).
13. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII (із змін. і доповн.).
14. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 р. № 2514-VIII (із змін. і доповн.).
15. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1993 р. № 9/98-ВР (із змін. і доповн.).
16. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12. 1993 р. № 3759-XII (із змін. і доповн.).

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

17. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII (із змін. і доповн.)
18. Про охорону прав на промисловий зразок : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII (із змін. і доповн.)
19. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII (із змін. і доповн.)
20. Про топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.10.1997 р. 621/97-ВР (із змін. і доповн.)
21. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1994 р. № 3116-XII (із змін. і доповн.)
22. Про охорону прав на географічні зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. (із змін. і доповн.)
23. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII (із змін. і доповн.)
24. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13.12.1991 р. № 1977-XII (із змін. і доповн.).
25. Постанова Пленуму ВСУ «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» від 31.03.1995 р. № 4.
[URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text)
26. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.1997 р. № 938
[URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/938-97-n#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/938-97-n#Text).
27. Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів права промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні: затв. Указом Президента України від 18.09.1992 р. № 479/92/
[URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/479/92#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/479/92#Text).
28. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9.09.1886 р. [URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_05](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_05)
29. Паризька конвенція про охорону прав промислової власності від 20.03.1883 р. [URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_123](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_123)
30. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 р. [URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/995_134#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/995_134#Text)
31. Угода про торговельні аспекти права інтелектуальної власності: Міжнарод. документ від 15.04.1994 р: [URL: http://zacon5.rada.gov.ua/lows/shows/981_018](http://zacon5.rada.gov.ua/lows/shows/981_018)
32. Договір про патентну кооперацію : від 14 червня 1970 р. [URL : http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text)

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

33. Міжнародна конвенція про охорону інтересів артистів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення: вчинено в Римі від 26.10.1961
p.URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/955_763#Text

34. Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 20.10.1971
p.URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_124#Text

Навчальна література :

Базова

1. Інтелектуальне право України. За заг. Ред. Проф. О. С. Яворський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 608 с.
2. Цивільне право України : Загальна частина [Текст] : підруч. / І. А. Бірюков, О. Ю. Заїка, С. С. Бичкова; за ред. І. А. Бірюкова, О. Ю. Заїки. – 3-е вид. – Київ : Алерта, 2014. – 510 с.
3. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. – Київ: НУБіП України, 2017. – 355 с.
4. Цивільний кодекс України : наук-практ. комент. [Текст]/ Є. О. Харитонов, В. В. Завальнюк, І. М. Кучеренко та ін.; за заг. ред. Є. О. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – 7-е вид. – Харків: ТОВ «Одіссей», 2011. – 1216 с.
5. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. [Текст] / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : Страйд, 2009. – 929 с.
6. Капінос М. М. Інтелектуальна власність : підручник для аспірантів вищих навчальних закладів/ М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2016. – 396 с. URL: <http://respository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/39462>.
7. Право інтелектуальної власності: підручник /за заг. ред. С. Б. Булеци, О. І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488с.

Допоміжна

1. Антологія української юридичної думки [Текст] в 6 т. / редкол. Ю. С. Шемшученко (голова) та ін.. – Київ : Вид Дім «Юрид.

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

книга»

2. Енциклопедія цивільного права України [Текст] / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України – Київ : ІН Юре, 2009. – 820 с.
3. Дзера, О. В. Вибране: Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики/ О. В. Дзера. – Київ: Юрінком Інтер, 2016. – 872 с.
4. Всемирная организация интеллектуальной собственности. Основы интеллектуальной собственности. Киев: Изд. Дом «ИН Юре», 1999. – 600 с.
5. Артаманов Н. О. Лерантович Е. Т. Технологія блокчейн як об'єкт промислової власності: характеристика патентної активності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 4 (102). С. 60-71.
6. Артамонова Н. О. Сучасні цифрові технології глобального простору в сфері інтелектуальної власності // Культурологія і соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матер. міжнар. наук. конф., (22-23 листопада 2018 р.) / під ред. Проф. М. В. Шейка та ін.. – Харків: ХДАК, 2018. – С. 164-166.
7. Сидоренко О. В. Осуществление прав на компьютерные программы: глава монографии. – Харьковская цивилистическая школа: осуществление и защита права интеллектуальной собственности/ И. В. Спасибо-Фатеева, В. И. Жуков, Н. Е. Яркина и др.; под общ. ред. И. В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2018. – С. 434-449.
8. Сидоренко О. В. Охрана изобретения, связанного с компьютерной программой // Очерки права интеллектуальной собственности : сб. статей/ И. В. Спасибо-Фатеева, С. А. Готов и др. отв. ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков. Право. 2018. С. 145-154.
9. Карцхия А. А. Интеллектуальная собственность в киберпространстве: новые условия правоприменения. Мониторинг правоприменения. 2017. № 1 (22). С. 50-52.
10. Лисенко М. Захист прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет. Інтелектуальна власність. 2014. № 12. С. 9-13.
11. Огневюк Г. Особливості використання об'єктів інтелектуальної власності в соціальних мережах. Підприємництво, господарство, право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 7. С. 21-25.
12. Потоцький М. Еволюція способів захисту інтелектуальної власності в умовах інформаційного суспільства. Інтелектуальна власність. 2015. № 5. С. 32-37.

**Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Гуманітарно-правовий факультет
Кафедра права (702)**

--